

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра прикордонної служби факультету охорони та захисту державного кордону

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТАКТИКА ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ»
ОПП «Телекомунікації та радіотехніка»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 17 Електроніка та телекомунікації
Спеціальність: 172 Телекомунікація та радіотехніка
Кваліфікація: бакалавр з телекомунікацій та радіотехніки
Професійна кваліфікація: офіцер тактичного рівня
Форма навчання: денна

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
Протокол від « 15 » листопада 2019 року № 34

Начальник кафедри прикордонної служби
полковник Володимир ЛЕМЕШКО
(військове звання, підпис, ім'я та прізвище)
« 15 » листопада 2019 року

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Тактика прикордонної служби», є обов'язковою для вивчення ОПШ «Телекомунікації та радіотехніка». Вивчається протягом 1-го та 2-го семестру на кафедрі Прикордонної служби.

Метою вивчення навчальної дисципліни, є формування стійких знань, умінь та навичок у курсантів щодо несення служби прикордонними нарядами.

Основне завдання навчальної дисципліни є підготувати курсантів до несення служби у складі прикордонних нарядів.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати: визначення, порядок встановлення державного кордону та його позначення, порядок озброєння, екіпіровки прикордонників та алгоритм підготовки прикордонника до служби, порядок маскуваня дій прикордонного наряду під час несення служби, зміст та суть взаємодії прикордонних нарядів, основні способи несення служби прикордонних нарядів, способи впливу на правопорушника, умови й межі застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, службових собак і вогнепальної зброї, порядок застосування зброї та спеціальних засобів прикордонними нарядами, порядок дотримання режиму державного кордону та контролю режимних заходів у прикордонній смузі та контрольованому прикордонному районі, загальні положення про прикордонне слідопитство, сліди людини, їх класифікацію, хитрощі, що використовують правопорушників слідовий режим прикордонного підрозділу, основи служби прикордонних нарядів поняття та види прикордонних нарядів, алгоритм дій старшого прикордонного наряду під час організації служби наряду, загальні положення щодо служби прикордонних нарядів, алгоритм отримання наказу на охорону державного кордону, алгоритм дій прикордонного наряду з прибуття до місця несення служби, організацію та порядок виконання завдань прикордонними нарядами прикордонний патруль, контрольний пост, пост спостереження, пост технічного спостереження, секрет, черговий підрозділу, службовий порядок прикордонників під час виконання завдань з охорони кордону, порядок пересування прикордонників на місцевості. службовий порядок прикордонників під час огляду контролюючих засобів та під час перевірки документів та проведення опитування осіб в прикордонній смузі, алгоритм дій прикордонного наряду при виявленні слідів порушників державного кордону та їх переслідуванні, алгоритм дій прикордонного наряду при затриманні порушників державного кордону, способи ведення переслідування прикордонним нарядом, алгоритм дій прикордонного наряду по влаштуванню засідки, особливості дій прикордонного наряду в різних умовах обстановки та у разі ускладнення обстановки.

вміти: застосовувати прийоми та правила маскуваня дій прикордонників на місті та під час руху, здійснювати взаємодію під час несення служби, здійснювати спостереження прослуховування та огляд місцевості, здійснювати моніторинг державного кордону та повітряного простору, здійснювати затримання, огляд та конвоювання затриманих осіб, здійснювати опитування та перевірку документів у осіб що перебувають в контрольованому прикордонному районі, розпізнавати сліди на місцевості та контролюючих засобах, здійснювати пошук, переслідування по слідах, ймовірному напрямку руху правопорушника та його затримання, правомірно застосовувати зброю та спеціальні засоби під час виконання завдань з охорони державного кордону, здійснювати організацію та керівництво службою прикордонних нарядів

ознайомитись з: класифікацією засобів маскування, порядком дій прикордонного наряду при отриманні світлових сигналів, порядком спілкування з особами під час виконання завдань з охорони державного кордону, порядком дії прикордонних нарядів у разі збройного вторгнення, припинення збройних провокацій та відбиття збройних нападів, загальною тактикою дій правопорушників під час подолання контролюючих засобів, ознаками підготовки та здійснення правопорушення з використанням підземних трубопроводів та малих літальних апаратів на ділянці підрозділу охорони державного кордону, правами та обов'язками прикордонних нарядів під час виконання завдань з охорони державного кордону, порядком дії чергового прикордонного підрозділу (помічника чергового) при різких змінах обстановки, порядком зупинки та огляду транспортних засобів, сигналами попередження прикордонних нарядів про загрози, що виникають на ділянці кордону

ВИКЛАДАЧІ:

Старший викладач кафедри прикордонної служби підполковник Віктор МАРТИНЮК.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Загальна тактика, Фізичне виховання, особиста безпека та застосування сили, Вогнева підготовка, Інженерне забезпечення охорони кордону, Системи та комплекси зв'язку ООДК

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Спеціалізовані начальні класи (311,306,302), Польовий центр забезпечення навчального процесу НАДПСУ, Слідове містечко.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин															Форми підсумкового контролю						
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота					Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік	
					лекції	групові заняття	групова вправа	практичні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	Комплексне контрольне (практичне) заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсова робота
I	1	2	60	50	2		14	26				8									10			
I	2	2	60	50	2		12	28				8									10			
II	3	4	120	74		8		60						6							46	+		
Усього за дисципліну		8	240	174	4	8	26	114				16		6							66			

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.1; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.2; МК1.3; МК2.4; МК2.6; МК4.1; МК4.2;

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-3	Здатність планувати та управляти часом.	МК2.1; МК2.6; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.4.
ЗК-6	Здатність працювати в команді.	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1. МК4.4.
ЗК-8	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.4
ЗК-9	Навики здійснення безпечної діяльності.	МК1.1; МК1.4; МК3.3; МК4.1; МК4.4
Компетентності за вибором навчального закладу		
ВК-1	Розуміння системи та процесів забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, способів застосування сил і засобів, оцінювання їх ефективності	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ВК-2	Здатність організувати охорону державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу, оцінювати її відповідність прогнозованому стану протиправної діяльності та діям противника, виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, діяти у складі прикордонних нарядів, проводити оперативно-технічні заходи та слідчі дії, заходи примусу, планувати й організувати превентивні заходи.	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1..
ВК-9	Здатність організувати та забезпечувати оперативно-технічну службу на вузлах зв'язку відповідно вимог відомчих настанов і наказів.	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ВРН-1	Здатність виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, правозастосовної та правоохоронної діяльності в різних умовах обстановки, розробляти відповідну документацію, звіти, складати процесуальні документи.	МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН2.1;МН2.2; МН3.2; МН3.6; МН4.2; МН4.4	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ВРН-2	Управляти загальновійськовими та прикордонними підрозділами в ході повсякденної та оперативно-службової діяльності, бойових дій у різних умовах обстановки.	МН1.3; МН1.5; МН2.1;МН2.2; МН3.2; МН3.6; МН4.2; МН4.4	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ВРН-3	Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосувати сили і засоби у різних умовах обстановки, всіх видах бойового, ресурсного та інженерно-технічного забезпечення.	МН1.3; МН1.5; МН2.1;МН2.2; МН3.2; МН3.6; МН4.2; МН4.4	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ВРН-4	Застосовувати штатне озброєння підрозділу, виконувати прийоми зі зброєю та вогневі завдання зі стрілецької зброї в обсязі, визначеному Курсом стрільб в Державній прикордонній службі України.	МН1.3; МН1.5; МН2.1;МН2.2; МН3.2; МН3.6; МН4.2; МН4.4	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ВРН-6	Застосовувати положення нормативно-правових актів з прикордонних питань у службовій діяльності.	МН1.3; МН1.5; МН2.1;МН2.2; МН3.2; МН3.6; МН4.2; МН4.4	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ з/п	Найменування теми	Кількість годин	Номери, види занять та кількість годин																Місяці	Номера тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
	Прикордонна задача 1	100																			
2	Основні положення індивідуальної підготовки прикордонника	42	Л 2	Гз 2	Гз 2	Гз 4	Гз 2	Гз 2	Гз 2	П 2	Пз2	Пз2	Пз4	Пз4	Пз2	Пз4	Пз2	Пз4	09	1/2л=2,1/2Гз=2,1/3Гз=2,1/4Гз=2,1/5Гз=4,1/6Гз=2,1/7Гз=2, ,	16
10																			1/8Пз=2,1/9Пз=2,1/10Пз=2,1/11Пз=4,1/12Пз=4,1/13Пз=2,1/14Пз=4,1/15Пз=2,1/16Пз=4,	26	
	Комплексне контрольне заняття	8																	10		8
2	Основи служби прикордонних нарядів	42	Л 2	Гз 2	Гз 2	Гз 2	Гз 2	Гз 2	Гз 2	Пз2	Пз4	Пз2	Пз4	Пз4	Пз4	Пз4	Пз4	Пз4	03	2/1л=2,2/2Гз=2,2/3Гз=4,2/4Гз=2,2/5Гз=2,2/6Гз=2,2/7Гз=2,	14
04																			2/8Пз=2,2/9Пз=4,2/10Пз=2,2/11Пз=4,2/12Пз=4,2/13Пз=4,2/14Пз=4,2/15Пз=4,	28	
	Комплексне контрольне заняття	8																	05		8

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	7
І курс					
1 семестр					
Прикордонна задача №1			50 навч. 60 заг.	Служба прикордонних нарядів в повсякденних умовах	
1			60	1	
	1	Лекція	2	Загальні положення про державний кордон України. Навчальні питання: 1. Державний кордон та його визначення. 2. Встановлення державного кордону та його позначення. 3. Територіальне море та внутрішні води України	1.1
		Самостійна робота	2	Заходи безпеки під час несення прикордонної служби в різних умовах Навчальні питання: 1. Заходи безпеки при несенні служби в гірсько-лісистій місцевості 2. Заходи безпеки при несенні служби взимку 3. Заходи безпеки при несенні служби на ділянках великої протяжності та при подоланні водних перешкод	1.10,1.13, 2.2,2.5
	2	Групове заняття	2	Озброєння та екіпіровка прикордонника Навчальні питання: 1. Озброєння прикордонників. 2. Екіпіровка прикордонників. 3. Підготовка прикордонника до служби.	1.13,1.10
	3	Групове заняття	2	Маскування та взаємодія прикордонних нарядів Навчальні питання: 1. Маскування дій прикордонного наряду під час несення служби. 2. Взаємодія прикордонних нарядів, її суть та зміст.	2.3-2.5

		Самостійна робота	2	Засоби маскуваня та дії прикордонних нарядів щодо підтримання взаємодії Навчальні питання: 1. Класифікація засобів маскуваня. 2. Порядок дій прикордонного наряду при отриманні світлових сигналів.	
4		Групове заняття	4	Основні способи несення служби прикордонних нарядів. Навчальні питання: 1. Основні способи несення служби прикордонних нарядів на місці. 2. Основні способи несення служби прикордонних нарядів в русі	2.2-2.4
		Самостійна робота	2	Дії прикордонних нарядів у разі ускладнення обстановки Навчальні питання: 1. Дії прикордонних нарядів у разі збройного вторгнення, припинення збройних провокацій та відбиття збройних нападів 2. Дії прикордонних нарядів у разі припинення провокацій	1.13
5		Групове заняття	2	Порядок контролю та дотримання режиму державного кордону та прикордонного режиму Навчальні питання: 1. Порядок дотримання режиму державного кордону та його зміст 2. Порядок контролю режимних заходів у прикордонній смузі та контрольованому прикордонному районі	1.13
6		Групове заняття	2	Загальні положення про прикордонне слідопитство. Навчальні питання: 1. Прикордонне слідопитство та його зміст, ознаки порушення кордону. 2. Сліди, їх класифікація. Хитрощі, що використовують правопорушники. 3. Слідовий режим прикордонного підрозділу.	1.14, 2.4
7		Групове заняття	2	Загальні поняття про утворення слідів людини Навчальні питання: 1. Елементи доріжки слідів ніг людини. 2. Порядок огляду контролюючих засобів прикордонниками	
		Самостійна робота	2	Ознаки здійснення та підготовки до скоєння правопорушення на ділянці відділу прикордонної служби Навчальні питання: 1. Загальна тактика дій правопорушників під час подолання контролюючих засобів 2. Ознаки підготовки та здійснення правопорушення з використанням підземних трубопроводів та малих літальних апаратів на ділянці підрозділу охорони державного кордону.	2.1-2.4

8	Практичне заняття ПЦЗНП	2	<p>Маскування прикордонників Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прийоми та правила маскування дій прикордонників на місті. 2. Прийоми та правила маскування дій прикордонників під час руху. 	1.14 2.1
9	Практичне заняття ПЦЗНП	2	<p>Взаємодія в прикордонному наряді Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дії прикордонників з підтримання взаємодії під час несення служби. 2. Порядок дій прикордонників при отриманні сигналів взаємодії під час руху. 	1.13 2.1
10	Практичне заняття ПЦЗНП	2	<p>Організація спостереження та прослуховування у прикордонному наряді Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація та порядок ведення спостереження і прослуховування прикордонним нарядом. 2. Моніторинг повітряного простору. 	1.14 2.1
11	Практичне заняття ПЦЗНП	4	<p>Огляд як спосіб несення служби прикордонних нарядів Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок огляду прикордонником місцевості, місцевих предметів та місць можливого укриття правопорушників. 2. Порядок огляду контролюючих та сигналізаційних засобів прикордонним нарядом. 3. Порядок огляду прикордонних знаків. 	1.4 1.10 1.7
	Самостійна робота	2	<p>Затримання як спосіб несення служби прикордонним нарядом Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок затримання правопорушника. 2. Дії прикордонників під час конвоювання затриманих правопорушників. 	1.5 1.6
12	Практичне заняття ПЦЗНП	4	<p>Опитування та перевірка документів як способи несення служби прикордонних нарядів Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок та правила перевірки документів прикордонником під час несення служби. 2. Порядок проведення опитування місцевих жителів 	2.2,2.3
13	Практичне заняття ПЦЗНП	2	<p>Сліди та правила їх розпізнавання. Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення порядку утворення слідів та ознак напрямку руху правопорушників. 2. Вивчення і розпізнавання слідів на місцевості та контролюючих засобах. 	1.13 2.1 3.1

	14	Практичне заняття ПЦЗНП	4	Порядок дій прикордонного наряду при виявленні слідів правопорушників. Навчальні питання: 1. Дії прикордонного наряду при виявленні слідів та інших ознак порушення кордону. 2. Дії прикордонного наряду під час вивчення слідів правопорушників.	2.1-2.4
	15	Практичне заняття ПЦЗНП	2	Ведення пошуку, переслідування та затримання правопорушника прикордонниками. Навчальні питання: 1. Пошук правопорушника по слідах. 2. Пошук правопорушника по ймовірному напрямку руху 3. Переслідування та затримання правопорушника	2.1-2.4
	16	Практичне заняття ПЦЗНП	4	Застосування зброї прикордонними нарядами Навчальні питання: 1. Застосування зброї прикордонними нарядами без попередження. 2. Застосування зброї прикордонними нарядами після попередження голосом та попереджувального пострілу в гору. 3. Випадки, коли прикордонним нарядам забороняється застосовувати зброю	1.13
Комплексне-контрольне заняття			8	Комплексне тренування прикордонних нарядів в діях щодо застосування зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу.	
Разом за 1 семестр			50 навч. 60 заг.		
І курс					
2 семестр					
			50 навч. 60 заг.	Основи служби прикордонних нарядів.	
2			50	Основи служби прикордонних нарядів.	
	1	Лекція	2	Основи служби прикордонних нарядів Навчальні питання: 1. Поняття та види прикордонних нарядів. 2. Що забороняється прикордонним нарядам. 3. Випадки коли прикордонним нарядам дозволяється самостійно залишати ділянку, що охороняється.	1.10

		Самостійна робота	2	Права та обов'язки прикордонних нарядів під час несення служби з охорони державного кордону 1. Права прикордонних нарядів під час виконання завдань з охорони державного кордону. 2. Обов'язки прикордонних нарядів під час несення прикордонної служби.	1.10
2		Групове заняття	2	Старший прикордонного наряду Навчальні питання: 1. Старший прикордонного наряду, вимоги до нього. 2. Алгоритм дій старшого прикордонного наряду під час організації служби наряду.	1.10,2.3-2.5
		Самостійна робота	1	Обов'язки і права старшого прикордонного наряду. Навчальні питання: 1.Обов'язки старшого прикордонного наряду. 2.Права старшого прикордонного наряду.	1.10,2.3-2.5
3		Групове заняття	2	Загальні положення щодо служби прикордонних нарядів Навчальні питання: 1. Підготовка прикордонників до несення служби . 2. Порядок отримання наказу на охорону державного кордону 3. Дії прикордонного наряду з прибуття до місця несення служби.	1.10,2.3-2.5
		Самостійна робота	2	Прикордонний наряд Черговий підрозділу охорони кордону та Помічник чергового підрозділу охорони кордону Навчальні питання: 1. Склад, призначення, обов'язки та порядок несення служби прикордонного наряду Черговий чергового підрозділу охорони кордону. 2. Склад, призначення, обов'язки прикордонного наряду Помічник чергового підрозділу охорони кордону.	1.10,2.3-2.5
4		Групове заняття	2	Прикордонний наряд Прикордонний патруль Навчальні питання: 1. Склад, призначення, екіпіровка та обов'язки прикордонного наряду Прикордонний патруль. 2. Порядок несення служби прикордонного наряду Прикордонний патруль.	1.10,2.3-2.5
5		Групове заняття	2	Прикордонний наряд Контрольний пост. Навчальні питання: 1. Склад, призначення, екіпіровка та обов'язки прикордонного наряду Контрольний пост 2. Порядок несення служби прикордонного наряду Контрольний пост.	1.10,2.3-2.5

	6	Групове заняття	2	<p>Прикордонний наряд Пост спостереження. Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад, призначення, засоби посилення та екіпіровка, обов'язки прикордонного наряду Пост спостереження. 2. Порядок несення служби прикордонного наряду Пост спостереження. 	1.10,2.3-2.5
		Самостійна робота	1	<p>Сигнали та команди що подаються в органах та підрозділах ДПСУ Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сигнали попередження прикордонних нарядів про загрози, що виникають на ділянці кордону. 	
	7	Групове заняття	2	<p>Прикордонний наряд Пост технічного спостереження. Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад, призначення, засоби посилення та екіпіровка, обов'язки прикордонного наряду Пост технічного спостереження. 2. Порядок несення служби прикордонного наряду Пост технічного спостереження. 	1.10,2.3-2.5
		Самостійна робота	2	<p>Прикордонний нарядів Чатовий, Секрет. Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад, призначення, екіпіровка, обов'язки та порядок несення служби прикордонного наряду Чатовий . 2. Склад, призначення, екіпіровка, обов'язки та порядок несення служби прикордонного наряду Секрет . 	1.10,2.3-2.5
		Самостійна робота	2	<p>Службовий порядок прикордонників під час виконання завдань з охорони кордону Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок пересування прикордонників на місцевості. 2. Службовий порядок прикордонників під час огляду контролюючих засобів. 3. Службовий порядок прикордонників під час перевірки документів та проведення опитування осіб в прикордонній смузі. 	1.10,2.3-2.5
	8	Практичне заняття ПЦЗНП	2	<p>Організація служби прикордонним нарядом. Навчальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка прикордонного наряду до несення служби та отримання наказу на охорону державного кордону. 2. Висунення прикордонного наряду до місця несення служби. 3. Дії прикордонного наряду при виявленні невідомих осіб. 	1.10,2.3-2.5

9	Практичне заняття ПЦЗНП	4	Дії прикордонного наряду у разі виявлення та затримання правопорушників. Навчальні питання: 1. Дії прикордонного наряду при виявленні слідів порушників державного кордону та їх переслідуванні. 2. Дії прикордонного наряду при затриманні порушників державного кордону. 3. Дії прикордонного наряду при виявленні важливих об'єктів	1.10,2.3-2.5
10	Практичне заняття ПЦЗНП	2	Способи ведення переслідування прикордонним нарядом Навчальні питання: 1. Безпосереднє ведення переслідування правопорушника 2. Ведення переслідування по слідах або напрямку ймовірного руху правопорушника 3. Ведення паралельного переслідування.	1.10,2.3-2.5
11	Практичне заняття ПЦЗНП	4	Служба прикордонних нарядів по дотриманню правил прикордонного режиму Навчальні питання: 1. Порядок перевірки документів у осіб що перебувають в контрольованому прикордонному районі 2. Порядок огляду транспортних засобів	1.10,2.3-2.5
12	Практичне заняття ПЦЗНП	4	Дії прикордонного наряду Прикордонний патруль при виконанні завдань контролю за додержанням режиму державного кордону та виконанням правил прикордонного режиму. Навчальні питання: 1. Дії Прикордонного патруля при огляді державного кордону , стану прикордонних знаків та місцевості. 2. Дії Прикордонного патруля по контролю за прикордонним режимом.	1.10,2.3-2.5
13	Практичне заняття ПЦЗНП	4	Дії прикордонного наряду Контрольний пост при виконанні поставлених завдань. Навчальні питання: 1. Організація несення служби прикордонного наряду Контрольний пост. 2. Дії прикордонного наряду Контрольний пост по контролю за додержанням правил прикордонного режиму.	1.10,2.3-2.5

	14	Практичне заняття (нічне заняття) ПЦЗНП	4	Дії прикордонного наряду Пост технічного спостереження при виконанні поставлених завдань. Навчальні питання: 1. Організація несення служби прикордонного наряду Пост технічного спостереження. 2. Дії прикордонного наряду Пост технічного спостереження при виявленні правопорушників. 3. Затримання правопорушників.	1.10,2.3-2.5
	15	Практичне заняття ПЦЗНП	4	Дії прикордонних нарядів у разі ускладнення обстановки Навчальні питання: 1. Дії прикордонних нарядів у разі збройного вторгнення, припинення збройних провокацій та відбиття збройних нападів 2. Дії прикордонних нарядів у разі припинення провокацій 3. Дії прикордонних нарядів у разі виявлення ознак порушення законодавства України з прикордонних питань	1.10,1.13, 2.3-2.5
Комплексне контрольне заняття			8	Практика в організації та несенні служби прикордонних нарядів.	
Всього за 2 семестр			50 навч. 60 заг.		
Разом за 1 курс			100 навч. 120 заг.		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Основні положення по системах електроживлення вузлів електрозв'язку України/Міністерство зв'язку України. Київ, 1997. – 64 с.
- 1.2. Відомчі норми технологічного проектування. Електроустановки підприємств та споруд зв'язку України/ Міністерство зв'язку України. Київ, 1997. – 166 с.
- 1.3. Відомчі норми технологічного проектування. Електроустановки підприємств зв'язку та споруд електрозв'язку, радіо та телебачення. – К.: Радіо та зв'язок, 1989.

2. Базова література

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Закон України «Про державний кордон України».
- 1.2. Закон України «Про Державну прикордонну службу України».
- 1.3. Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку та державного кордону».
- 1.4. Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України»
- 1.5. Постанова Кабінету міністрів України № 1147 від 27 липня 1998 року «Про прикордонний режим» (зі змінами).
- 1.6. Постанова Кабінету міністрів України № 1199 від 03 серпня 1998 року «Про контрольовані прикордонні райони».
- 1.7. Стратегія розвитку Державної прикордонної служби України (на період до 2020 року): схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. 1189-р.
- 1.8. Інструкція з організації оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби Державної прикордонної служби України Частина I, затверджена наказом АДПС України від 29.12.2009 року №1040 (зі змінами).
- 1.9. Інструкція з організації оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби Державної прикордонної служби України Частина II, затверджена наказом АДПС України від 29.12.2009 року №1040 (зі змінами).
- 1.10. Інструкція про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.10.2015 року № 1261.
- 1.11. Положення про відділ прикордонної служби, затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.04.2016 року №311.
- 1.12. Інструкція про порядок взаємодії дільничних інспекторів прикордонної служби Державної прикордонної служби України та дільничних офіцерів поліції Національної поліції України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 04.08.2017 року № 689.
- 1.13. Інструкція про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України, затверджена наказом АДПСУ від 21.10.2003 року №200.
- 1.14. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 2 від 11 січня 2018 року Про організацію ведення обліку та зберігання службових документів і документації.
- 1.15. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 790 від 05 жовтня 2007 про затвердження «Інструкції з організації службової діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби Державної прикордонної служби України».
- 1.16. Розпорядження Адміністрації Державної прикордонної служби України № 374 від 29 серпня 2009 року Про схвалення методичного посібника «Відомчі стандарти культури прикордонної служби».
- 1.17. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України №80 від 26 вересня 2017 року «Про затвердження Інструкції з діловодства в Адміністрації Державної прикордонної служби України».
- 1.18. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 948 від 15 вересня 2014 року «Про затвердження Інструкції про роботу з громадськими формуваннями з охорони державного кордону».
- 1.19. Організаційно-методичні рекомендації щодо організації оперативно-службової діяльності відділень інспекторів прикордонної

служби, затверджені першим заступником Голови ДПС України. – 2018 рік.

1.20. Наказ Голови Держкомкордон України від 17.12.1997 р. № 460 «Про затвердження Інструкція по спостереженню, оповіщенням та донесення у ПВУ на морській (річковій) ділянці державного кордону і у виключній (морській) економічній зоні».

1.21. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.08.2017 №686 Про затвердження Порядку в'їзду і перебування в місцевості, яка знаходиться між державним кордоном і лінією прикордонних інженерних споруджень, громадян України та інших осіб.

1.22. Тимчасовий стандарт оперативних (тактичних) умовних знаків (перший стандарт) для оформлення оперативних (бойових) документів СТП 01.020.001-2016 (02), затверджений Наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 02.07.2016 № 274.

2. Базова

2.1. Моніторинг державного кордону на ділянці відділу прикордонної служби: навчальний посібник / Трембовецький О.Г., Білорус А.М. та ін. - Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2015. - 251 с.

2.2. Охорона державного кордону прикордонним підрозділом: навчальний посібник / О. Г. Трембовецький, С. О. Каштелян, І. Г. Блощинський та ін. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 276 с.

2.3. Охорона та захист державного кордону в умовах загострення воєнно-політичної обстановки : підручник / В. О. Назаренко, В. М. Серватюк, О. В. Бляшенко та ін. – Хмельницький, 2016. – 220 с.

2.4. Рекомендації щодо оформлення текстових та графічних службових документів в підрозділах охорони кордону: навчальний посібник / Алексеев О.Л., Білорус А.М., Жабенко О. В., Токарчук Д.М.. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2010 р – 38 с.

2.5. Робота з місцевим населенням в прикордонних областях: навчальний посібник / Матусяк Е.В., Сторожук В.Ф., та ін.. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2013 р. – 240 с.

2.6. Руденко В.П. Прикордонне слідопитство: Навчальний посібник для слухачів та курсантів. – Хмельницький: Видавництво ПВУ, 1994. – 96 с.

2.7. Служба прикордонних нарядів: курс лекцій / Баратюк В. І., Паламарчук Ю.С., Каштелян С. О. та ін. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2008 р.

2.8. Тактика застосування сил та засобів підрозділів охорони кордону в умовах ускладнення соціально–політичної (військово-політичної) обстановки. Навчальний посібник / Кривий І.В., Трембовецький О.Г., Білорус А.М., та ін. – Хмельницький: НАДПСУ, 2016 р – 185 с.

2.9. Служба прикордонних нарядів : навчальний посібник / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2017. – 446 с.

3. Допоміжна

3.1. Охорона державного кордону прикордонною заставою. Частина І: навчальний посібник / І.О.Томків, В.І.Баратюк, О.М.Ставицький. – Хмельницький, Видавництво НАДПСУ ім. Б.Хмельницького, 2005. – 300 с.

3.2. Наказ Міністерства внутрішніх справ України №190 від 21 березня 2016 року «Про затвердження Положення про прикордонну комендатуру швидкого реагування Державної прикордонної служби України».

3.3. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 167 від 02.03.2006 року «Про здійснення в Державній прикордонній службі України провадження у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 85, 121-1, 185-10, 191,

195, 202, 203, 204, 204-1, 205, 206, 206-1, 207 Кодексу України про адміністративні правопорушення».

3.4. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 421 від 31 травня 2006 року «Про затвердження Тимчасової інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької та особистої зброї, боєприпасів і засобів активної оборони у відділах Державної прикордонної служби».

3.5. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 70 від 4.02.2009 року «Про організацію діяльності центрів управління службою в Державній прикордонній службі України».

3.6. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 209 від 23 березня 2010 року «Про затвердження Інструкції про організацію та здійснення планування в Державній прикордонній службі України».

3.7. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 996 від 16 грудня 2011 року «Про затвердження Плану реагування Державної прикордонної служби України на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру».

3.8. Спільний наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України та Міністерства внутрішніх справ України № 627/389 від 16 серпня 2010 року «Про внесення змін до наказу Адміністрації Державної прикордонної служби України та Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 380/1556».

3.9. Розпорядження Адміністрації Державної прикордонної служби України «Про уточнення порядку оформлення документів оперативного планування» № Т/25-5358 від 02.07.2016 року – Київ, 2016 року.

3.10. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 45 від 28.03.2016р. «Про вдосконалення організації прикордонно-представницької роботи».

3.11. Конвенція ООН по міжнародному морському праву від 10 грудня 1982 року (Ратифіковано Законом від 03.06.99 N 728-XIV (728-14)// ВВР. – 1999. - N 31. – 254ст.).

3.12. Сторожук В.Ф., Фаріон О.Б., Білорус А.М. Збірник нормативно-правових актів з питань прикордонної служби. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2011. –352 с.

3.13. Царьов Ю.О., Купрієнко Д.А. Засоби візуального спостереження охорони державного кордону: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2010. – 164 с.

3.14. Альбом схем з слідопитства. Видавництво ППВУ, 1994. – 24 с.

3.15. Руденко В.П., Мазур В.Ю., Ставицький О.М. Організація та методика проведення тренувань особового складу прикордонної застави зі слідопитства: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво НАПВУ, 2002. – 47 с.

3.16. Методичні рекомендації «Основні підходи до використання в охороні державного кордону новітніх технічних засобів».

3.17. Наказ АДПСУ від 21.05.2017 р. № 43 «Про підготовку до оперативно-службової діяльності у 2018 році».

3.18. Методики оперативно-тактичних розрахунків: навчальний посібник / Литвин М. М., Мисик А. Б., Катеринчук І. С. - Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2004. – 108 с.

3.19. Методичні рекомендації з організації охорони державного кордону в місцях тривалого несення служби – Київ, 2016 року

Інформаційні ресурси

1.1. Офіційний сайт Державної прикордонної служби України –<http://rvu.gov.ua>.

1.2. Офіційний сайт Національної академії Д Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького – <http://nadpsu.edu.ua>.

1.3. Електронний каталог бібліотеки Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького - <http://ian-server/>

1.4. Навчально-методичний сайт кафедри тактики прикордонної служби - <http://0.241.25.222>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний